

Parlamentul de legislatura a X-a (2019-2021). Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a X-a a fost constituit în urma alegerilor parlamentare ordinare din 24 februarie 2019, stabilite prin Hotărârea Parlamentului nr. 197 din 27 iulie 2018.

Alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 au reprezentat cel de al 9-lea scrutin parlamentar organizat în Republica Moldova de la declararea independenței acesteia și primul desfășurat în baza unui sistem electoral mixt.

Potrivit modificărilor efectuate în Codul electoral prin Legea nr. 154/2017, alegerile parlamentare s-au desfășurat, pentru prima dată, prin aplicarea sistemului electoral mixt – într-o circumscripție națională și în circumscripții uninominale. În circumscripția națională au fost aleși 50 de deputați în baza votului reprezentării proporționale. Alți 51 de deputați au fost aleși în circumscripțiile uninominale în baza votului majoritar, câte unul de la fiecare circumscripție.

În circumscripțiile uninominale, la alegerile parlamentare au participat la votare 1441326 de alegători, dintre care 76642 de persoane și-au exercitat dreptul la vot în secțiile de votare deschise în străinătate, iar 36696 de persoane – în secțiile de votare constituite pentru alegătorii din localitățile din stânga Nistrului.

La 9 martie 2019, Curtea Constituțională a adoptat Hotărârea nr. 4 prin care a confirmat legalitatea alegerii noii componente a Parlamentului și a validat mandatele deputaților aleși în Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a X-a.

În noul legislativ au acces 3 formațiuni politice, un bloc electoral și 3 candidați independenți.

Partidul Socialiștilor din Republica Moldova (PSRM) a obținut 441191 de voturi valabil exprimate (31,15%) în circumscripția națională sau 18 mandate de deputat, în timp ce în circumscripțiile uninominale formațiunea a obținut 17 mandate. După confirmarea rezultatelor alegerilor, PSRM s-a ales în total cu *35 de mandate de deputat* în Parlamentul de legislatura a X-a.

Partidul Democrat din Moldova (PDM) a obținut 334539 de voturi valabil exprimate (23,62%) în circumscripția națională sau 13 mandate de deputat, în timp ce în circumscripțiile uninominale formațiunea a obținut 17 mandate. După confirmarea rezultatelor alegerilor, PDM s-a ales în total cu *30 de mandate de deputat* în noul Parlament.

Blocul electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, constituit de către Platforma Demnitate și Adevăr (PPPDA) și Partidul Acțiune și Solidaritate (PAS), a obținut 380181 de voturi valabil exprimate (26,84%) în circumscripția națională sau 14 mandate de deputat, în timp ce în circumscripțiile uninominale formațiunea a obținut 12 mandate. După confirmarea rezultatelor alegerilor, blocul „ACUM” s-a ales în total cu 26 de mandate de deputat în Parlamentul de legislatura X-a.

Partidul „ȘOR” (PPȘ) a obținut 117779 de voturi valabil exprimate (8,32%) în circumscripția națională sau 5 mandate de deputat, în timp ce în circumscripțiile uninominale formațiunea a obținut 2 mandate. După confirmarea rezultatelor alegerilor, PPȘ s-a ales în total cu 7 mandate de deputat în noul Parlament .

Candidații independenți au obținut 2,97% din voturile valabil exprimate, ceea ce a constituit 3 mandate în circumscripțiile uninominale.

La 21 martie 2019, prin decretul nr. 1137-VIII din 20 martie 2019, Președintele Republicii Moldova a convocat deputații nou-aleși în ședința festivă de constituire a Parlamentului de legislatura a X-a. Ședința a fost prezidată de către Eduard Smirnov, decanul de vârstă al deputaților, ales pe lista Partidului Socialiștilor din Republica Moldova.

În vederea formării organelor de lucru și organizării activității Parlamentului, în cadrul aceleiași ședințe a fost anunțată constituirea a 5 fracțiuni parlamentare: *Fracțiunea parlamentară a Partidului Socialiștilor din Republica Moldova; Fracțiunea Partidului Democrat din Moldova; Fracțiunea Partidului Politic „ȘOR”*. Cei 26 de deputați ai blocului ACUM s-au împărțit în două grupuri. *Fracțiunea Partidului Acțiune și Solidaritate și Fracțiunea Platformei Demnitate și Adevăr.*

După ședința festivă de constituire a Parlamentului Republicii Moldova de legislatura a X-a, următoarea ședință plenară a fost convocată la solicitarea a 60 de deputați, abia după trei luni, la 8 iunie 2019. Cele mai importante subiecte incluse pe ordinea de zi a ședinței plenare au fost alegerea conducerii și a organelor de lucru ale legislativului și aprobarea Programului de activitate și a listei membrilor Guvernului.

Pentru realizarea acestor obiective, în cadrul ședinței plenare din 8 iunie 2019 a fost formată o coaliție dintre Partidul Socialiștilor din Republica Moldova, Partidul Acțiune și Solidaritate și Platforma Demnitate și Adevăr.

Ulterior, prin Hotărârea Parlamentului nr. 31 din 8 iunie 2019, în funcția de Președinte al Parlamentului a fost aleasă, cu majoritatea voturilor (56 de deputați), *Zinaida Greceanîi*.

Prin Hotărârea Parlamentului nr. 32 din 8 iunie 2019 s-a decis stabilirea a 4 unități pentru funcția de vicepreședinte al Parlamentului.

Primul vicepreședinte ales a fost Ion Ceban, din partea fracțiunii PSRM. Ulterior, după câștigarea alegerilor pentru funcția de primar general al capitalei (3 noiembrie 2019), mandatul de deputat al lui Ion Ceban a fost declarat vacant, iar în funcția de vicepreședinte al Parlamentului a fost ales Vlad Batrîncea (Hotărârea Parlamentului nr. 148 din 29 noiembrie 2019).

Din partea Frațiunii PAS este ales vicepreședinte al Parlamentului Mihail Popșoi, iar din partea Frațiunii Platformei DA – Alexandru Slusari. Frațiunea PDM a înaintat-o la funcția de vicepreședinte al Parlamentului pe Monica Babuc, ulterior, fiind înlocuită de către deputatul din partea fracțiunii Partidului „ȘOR” Vladimir Vitiuc.

Pe 16 martie 2020, Partidul Socialiștilor din Republica Moldova și Partidul Democrat din Moldova au semnat acordul de creare a coaliției de guvernare. Noua majoritate parlamentară s-a numit „Platforma Social-Democrată pentru Moldova”. Drept prioritate a parteneriatului politic dintre PSRM și PDM a fost declarată consolidarea eforturilor pentru a spori calitatea vieții cetățenilor și a fortifica Republica Moldova ca stat european prosper.

Coaliția de guvernare „Platforma Social-Democrată pentru Moldova” s-a destrămat la 19 noiembrie 2020, când Pavel Filip, președintele fracțiunii PDM, a anunțat despre părăsirea majorității parlamentare.

Parlamentul de legislatura a X-a nu și-a exercitat mandatul deplin, activând doar doi ani. În baza Avizului Curții Constituționale nr. 1 din 15 aprilie 2021 pentru constatarea circumstanțelor care justifică dizolvarea Parlamentului, Președintele Republicii Moldova Maia Sandu a dizolvat Parlamentul de legislatura a X-a (decretul nr. 77-IX din 28 aprilie 2021), data alegerii noului parlament fiind stabilită pentru 11 iulie 2021.